

Nr 404.

Av herr **Magnusson** i Skövde **m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj: ts proposition, nr 116, angående omorganisation av det högre skolväsendet m. m.*

I Kungl. Maj: ts proposition nr 116 angående omorganisation av det högre skolväsendet m. m. har rörande Skaraborgs län föreslagits bland annat följande: »*Realskolan i Skövde*, till vilken flickor skulle kunna erhålla tillträde, föreslås under förutsättning av samundervisning omfatta en fyrklassig och en sexklassig avdelning. Därest samundervisning icke anses böra ifrågakomma, torde lärjungantalet icke medgiva anordnande av parallellklasser, och skolan skulle då ombildas till fyrklassig realskola.

Den statsunderstödda *flickskolan* synes även vid samundervisning kunna erhålla tillräcklig anslutning för att ifrågakomma till fortsatt statsunderstöd.

Däremot har Kungl. Maj: t ej funnit tillräcklig anledning att i likhet med vad som skett beträffande Eskilstuna och Södertälje, föreslå upprättande av ett statsgymnasium i Skövde. I propositionen har ej ens det kommunala gymnasiet inrymmts i organisationen såsom en av Kungl. Maj: t godkänd läroanstalt och frågan om åtnjutande av fortsatt statsunderstöd har lämnats å sido.

Detta förhållande har inom Skövde stad och omnejd väckt överraskning och besvikelse.

Samhällets strävan att få läroverket utvidgat går efter förhållandena långt tillbaka i tiden. Redan så tidigt som år 1899 erhöles Kungl. Maj: ts nådiga tillstånd att utan kostnad för statsverket påbygga Skövde lägre allmänna läroverk med en gymnasieklass. Höstterminen 1907 utsträcktes undervisningen t. o. m. ring II, och genom nådig resolution av år 1911 upprättades ett fullständigt treårigt realgymnasium, vilket år 1915 omändrades till fyraårigt i full överensstämmelse med statsgymnasierna. Självklart har detta icke kunnat ske utan betydande ekonomiska uppoffringar. I runt tal har Skövde stads utgifter för gymnasiet uppgått till 425,000 kronor. Dessa stora uppoffringar har samhället underkastat sig i den förhoppningen att gymnasiet skulle inom en icke alltför avlägsen framtid övertagas av staten. Uppmuntran från högre ort, som stärkt denna förhoppning, har ej heller saknats. Vid gymnasiets omorganisering från tre- till fyraårigt framhölls bl. a. från skolöverstyrelsen, att genom densamma utsikt förefunnes för gymnasiets förstärkande.

I hela Skaraborgs län med en folkmängd av omkring 250,000 skulle enligt propositionen endast finnas en enda högre undervisningsanstalt för gossar, nämligen högre allmänna läroverket i Skara.

Detta förhållande kan icke anses riktigt. Skaraborgs län torde med avseende på behovet av läroverk kunna fullt jämföras med exempelvis Södermanlands, Gävleborgs eller Kalmar län, för vilka två högre läroverk föreslagits. Fullt motiverat torde vara, att i länet ytterligare ett högre läroverk upprättas, och givetvis borde då detta placeras i Skövde. Härför talar icke endast, att i staden redan finnes ett gymnasium, som på ett fullgott sätt fyllt sin uppgift och som med stora ansträngningar från samhällets sida under lång tid upprätthållits, utan även andra omständigheter. Skövde är länets största stad med 10,000 invånare. Det har vidare det tänkbarast centrala läge och äger bättre järnvägsförbindelser åt alla håll än någon annan stad i provinsen. Vidare må framhållas att avståndet till Skara är så stort, att den i Skövde och dess omnejd bosatta ungdomen ej kan bedriva sina studier i Skara utan att nödgas inackordera sig där och underkasta sig därmed förbundna olägenheter av alla slag. Så som förhållandena nu gestalta sig, bliva de ekonomiska uppoffringarna för denna ungdoms utbildning i Skara fullt ut lika stora, som om avståndet vore större. Däremot kan nu tack vare de goda kommunikationerna, sedan nu elektrifieringen genomförts, en avsevärd del av den kringliggande landsbygdens ungdom beredas tillfälle att utan att inackordera sig i Skövde där åtnjuta gymnasieundervisning.

Skövde är vidare ett samhälle stätt i betydande utveckling — folkmängden har under de senaste tjugåren mer än fördubblats — samt är landets förutom Stockholm och Boden största garnisonsort, vilket innebär, att ett betydande antal militärfamiljer *tvingas* att där bosätta sig. Stadens natur av järnvägsknut tvingar likaså en icke ringa del järnvägstjänstemän att välja Skövde till hemvist för sig och sina familjer. Staten synes äga en viss skyldighet att åtminstone icke förvägra ett sådant samhälle den möjlighet till högre läroverksundervisning, som det redan äger. Påpekas må, att Skövde gymnasium jämte Uddevalla är det äldsta läroverket av sin typ.

Lärjungeantalet i Skövde gymnasium skulle utan tvivel varit väsentligt större, om vid gymnasiet funnits även latinlinje, som för relativt mindre betydande kostnad torde kunna införas, då skolgång icke som nu för erhållande av undervisning å sådan linje måste söka sig till Skara eller andra orter.

För framtiden är dessutom en icke obetydlig ökning av lärjungeantalet att förvänta, nämligen genom större tillströmning av kvinnliga lärjungar, därest i överensstämmelse med i propositionen angivna grunder en sexårig samrealskolelinje upprättas.

Enligt undertecknades mening synes alltså ett realiserande av propositionens framställning rörande läroverksorganisationen i Skövde innebära en försämring av såväl Skövdes som hela länets skolförhållanden, vartill kommer

att frågan om fortsatt statsunderstöd åt kommunala gymnasier icke i propositionen blivit upptagen vare sig genom direkt framställning eller något statsrådets uttalande.

På grund av det anförda få vi därför hemställa, att riksdagen måtte för sin del besluta,

att realskolan i Skövde genom statens övertagande av det med nämnda läroverk förenade kommunala gymnasiet ombildas till högre allmänt läroverk.

Stockholm den 18 mars 1927.

John Hedin.

Gustav Johanson,
Hallagården.

Karl Magnusson
i Skövde.

Helge Bäcklund.

Carl Arv. Anderson.

Carl Bodén.

A. W. Lundén.
